2025/2296

19.11.2025

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2025/2296,

annettu 4 päivänä marraskuuta 2025,

Ukrainan tukivälineeseen kuuluvan Ukraina-suunnitelman mukaisen lainatuen viidennen erän maksuedellytysten tyydyttävän täyttymisen vahvistamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon Ukrainan tukivälineen perustamisesta 29 päivänä helmikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/792 ([1]) ja erityisesti sen 26 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Ukrainan tukivälineen, jäljempänä 'tukiväline', I pilarista asetetaan vuosina 2024–2027 Ukrainan saataville enintään 38 270 000 000 euroa rahoitustukea ei-takaisinmaksettavana tukena ja lainoina. I pilarin mukainen rahoitus myönnetään pääasiassa Ukrainan tukivälineen Ukraina-suunnitelman, jäljempänä 'suunnitelma', perusteella. Suunnitelmassa esitetään Ukrainan uudistus- ja investointiohjelma sekä tukivälineen I pilarista myönnettävään rahoitukseen liittyvät laadulliset ja määrälliset tavoitteet.

(2) Neuvosto on antanut asetuksen (EU) 2024/792 19 artiklan nojalla täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2024/1447 ([2]) suunnitelman arvioinnin hyväksymisestä. Suunnitelman seurannan ja täytäntöönpanon aikataulu sekä tukivälineen I pilarista myönnettävään rahoitukseen liittyvät laadulliset ja määrälliset tavoitteet esitetään kyseisen päätöksen liitteessä. Ukraina ehdotti 7 päivänä elokuuta 2025 suunnitelmaan muutoksia vedoten siihen, ettei suunnitelma ei ollut objektiivisten olosuhteiden vuoksi enää kaikilta osin toteutettavissa. Komission arvio kyseisistä muutoksista hyväksyttiin neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2025/2157 ([3]), jolla myös muutettiin suunnitelmaa vastaavasti.

(3) Suunnitelmaa varten täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2024/1447 saataville asetettujen rahoitusvarojen kokonaismäärä on 32 270 000 000 euroa, josta 5 270 000 000 euroa on ei-takaisinmaksettavaa rahoitustukea ja enintään 27 000 000 000 euroa on lainoja.

(4) Ukrainalle on maksettu asetuksen (EU) 2024/792 24 ja 25 artiklan mukaisesti 6 000 000 000 euroa poikkeuksellisena väliaikaisrahoituksena ja 1 890 000 000 euroa ennakkomaksuna, joka on määrältään 7 prosenttia lainatuesta, jonka Ukraina on oikeutettu saamaan suunnitelman nojalla.

(5) Asetuksen (EU) 2024/792 26 artiklan 4 kohdan mukaisesti Ukrainalle on maksettu ensimmäisissä neljässä suunnitelman mukaisessa erässä 14 763 204 463 euroa, josta 3 400 000 000 euroa on maksettu ei-takaisinmaksettavana rahoitustukena ja 11 363 204 463 euroa lainana. Asetuksen (EU) 2024/792 22 artiklan nojalla unionin ja Ukrainan välillä tehdyn lainasopimuksen mukaisesti ensimmäisistä neljästä erästä käytettiin 855 294 959 euroa lainan ennakkomaksun kuittaamiseen.

([1]) EUVL L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj.
([2]) Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2024/1447, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, Ukraina-suunnitelman arvioinnin hyväksymisestä (EUVL L, 2024/1447, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj).
([3]) Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2025/2157, annettu 17 päivänä lokakuuta 2025, Ukraina-suunnitelman arvioinnin hyväksymisestä annetun täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2024/1447 muuttamisesta (EUVL L, 2025/2157, 27.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/2157/oj).

(6) Ukraina toimitti asetuksen (EU) 2024/792 26 artiklan 2 kohdan mukaisesti 9 päivänä syyskuuta 2025 lainatuen neljännen ja viidennen erän osittaista maksua koskevan, asianmukaisesti perustellun 1 949 400 399 euron suuruisen maksupyynnön. Pyynnön mukana toimitettiin asiakirjat, jotka todistavat yhden neljänteen erään liittyvän tavoitteen tyydyttävän toteutumisen ja yhdeksän viidenteen erään liittyvän tavoitteen tyydyttävän toteutumisen, sekä kaikki muut puitesopimuksen 12 artiklassa, rahoitussopimuksen 5 artiklassa ja lainasopimuksen 6 artiklassa vaaditut asiakirjat; kyseiset sopimukset on tehty unionin ja Ukrainan välillä asetuksen (EU) 2024/792 9, 10 ja 22 artiklan nojalla. Kuten neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2025/1799 ([4]) vahvistetaan, komissio antoi myönteisen arvion siitä, että neljännen erän maksamiseksi edellytetyistä 16 tavoitteesta 13 on toteutettu tyydyttävästi. Asetuksen (EU) 2024/792 26 artiklan 5 kohdan nojalla niitä kolmea tavoitetta, joista oli annettu kielteinen arvio, vastaava maksu pidätettiin. Pidätetty osuus voidaan maksaa vasta, kun Ukraina myöhemmän maksupyyntönsä osana perustelee asianmukaisesti, että se on toteuttanut tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen asiaankuuluvien laadullisten ja määrällisten tavoitteiden tyydyttävän toteutumisen.

(7) Ukrainan viimeisimmän pyynnön perustana olevat kymmenen tavoitetta liittyvät eri suunnitelmassa esitettyihin uudistuksiin, jotka on esitetty oikeuslaitosta, korruption ja rahanpesun torjuntaa, rahoitusmarkkinoita, inhimillistä pääomaa, liiketoimintaa, ympäristöä, hallinnon hajauttamista ja aluepolitiikkaa, energia-alaa, kriittisten raaka-aineiden hallintaa sekä vihreää siirtymää ja ympäristönsuojelua koskevissa suunnitelman luvuissa. Erityisesti varojen takaisinperintä- ja hallinnointivirastoa ja ammatillista koulutusta koskeva lainsäädäntö on tullut voimaan. Järjestämättömien lainojen selvittämisjärjestelmää parantava strategia, päätöslauselma sosiaalipalvelujen ostamisesta valtion talousarviovaroin ja päätöslauselma pk-yritysstrategiasta ja toimintasuunnitelmasta sen toteuttamiseksi on hyväksytty. Selvitys tarvittavista toimenpiteistä oikeushenkilöllisyyden myöntämiseksi kunnille on vahvistettu ja julkaistu. Ukraina on myös hyväksynyt etenemissuunnitelman, joka koskee uusiutuvan energian lisämaksun erottamista siirtotariffista. Kriittisten raaka-aineiden louhintaa koskevien investointihankkeiden jatkumo on julkaistu. Ukraina on myös käynnistänyt ja julkaissut kansainvälisen tarjouskilpailun, joka perustuu tuotannonja-kosopimuksen malliin. Voimassa olevan lainsäädännön piiriin kuuluvia laitoksia koskeva pakollinen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisjärjestelmä on otettu uudelleen käyttöön.

(8) Komissio on arvioinut asetuksen (EU) 2024/792 26 artiklan 3 kohdan mukaisesti Ukrainan pyynnön yksityiskohtaisesti ja antanut myönteisen arvion siitä, että neljännen erän maksamiseen vaadittavista kahdesta jäljellä olevasta tavoitteesta yksi ja viidennen erän maksamiseen vaadittavista 11 tavoitteesta 9 on toteutettu tyydyttävästi tämän päätöksen liitteessä esitetyllä tavalla. Kyseinen myönteinen arvio on tehty suunnitelman täytäntöönpanon yhteydessä. Yhdenmukaistaminen unionin säännöstön kanssa helpottuu EU:hun liittymistä koskevan prosessin myötä.

(9) Komissio on myös arvioinut, että Ukraina ei ole perunut yhtään niihin tavoitteisiin liittyvää toimenpidettä, jotka se oli aiemmin toteuttanut tyydyttävästi.

(10) Komissio on myös arvioinut, että Ukraina täyttää edelleen asetuksen (EU) 2024/792 5 artiklassa säädetyn unionin tuen ennakkoedellytyksen. Erityisesti Ukraina jatkaa demokratian mekanismien, kuten parlamentaarisen monipuoluejärjestelmän ja oikeusvaltioperiaatteen, ylläpitämistä ja noudattamista sekä takaa ihmisoikeuksien, myös vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien, kunnioittamisen.

(11) Tässä päätöksessä olisi sen vuoksi vahvistettava, että asiaankuuluvat edellytykset neljännen erän suunnitelman mukaiselle maksamiselle on täytetty tyydyttävästi kahdesta jäljellä olevasta tavoitteesta yhden tavoitteen osalta ja viidennen erän 11 tavoitteesta yhdeksän osalta.

(12) Kun otetaan huomioon Ukrainan julkisen talouden vaikea tilanne, on äärimmäisen tärkeää maksaa varat mahdollisimman pian. Tilanteen kiireellisyyden vuoksi ja menettelyn nopeuttamiseksi tämän päätöksen olisi tultava voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, ja sitä olisi sovellettava sen hyväksymispäivästä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

([4]) Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2025/1799, annettu 8 päivänä elokuuta 2025, Ukrainan tukivälineeseen kuuluvan Ukraina-suunnitelman mukaisen lainatuen neljännen erän maksuedellytysten tyydyttävän täyttymisen vahvistamisesta (EUVL L, 2025/1799, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1799/oj).

1 artikla

Vahvistetaan 1 949 400 399 euron suuruisen lainatuen, josta neljännen erän osuus on 597 494 240 euroa ja viidennen erän osuus 1 351 906 159 euroa, neljännen ja viidennen erän osittaiselle maksamiselle asetettujen asiaankuuluvien edellytysten tyydyttävä täyttyminen tämän päätöksen liitteenä olevan, asetuksen (EU) 2024/792 26 artiklan mukaisesti tehdyn komission arvion mukaisesti.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan sen hyväksymispäivästä.

Tehty Brysselissä 4 päivänä marraskuuta 2025.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

L. AAGAARD

LIITE

Ukrainan tukivälineeseen kuuluvan Ukraina-suunnitelman mukaisen lainatuen viidenteen erään liittyvien tavoitteiden tyydyttävän toteutumisen arviointi

TIIVISTELMÄ

Ukraina esitti 9. syyskuuta 2025 Ukrainan tukivälineen perustamisesta 29 päivänä helmikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/792 ([1]) 26 artiklan mukaisesti Ukraina-suunnitelman viidettä erää koskevan osittaisen maksupyynnön. Se toimitti maksupyynnön tueksi todisteet siitä, että Ukraina-suunnitelman arvioinnin hyväksymisestä 14 päivänä toukokuuta 2024 annetun neuvoston täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2024/1447, sellaisena kuin se on muutettuna 17 päivänä lokakuuta 2025 annetulla neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2025/2157 ([2]), liitteessä, jäljempänä 'neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liite', esitetyistä tavoitteista 10 on toteutettu tyydyttävästi. Yksi suunnitelman neljännen erän 10 tavoitteesta on vielä kesken.

Ukrainan toimittamien tietojen perusteella katsotaan, että 10 tavoitetta on toteutettu tyydyttävästi.

Varojen takaisinperintä- ja hallinnointiviraston uudistamista koskeva lainsäädäntö on tullut voimaan **4 luvun** osana.

Rahoitusmarkkinoita koskevan **5 luvun** osana on hyväksytty järjestämättömien lainojen selvittämisjärjestelmää parantava strategia.

Inhimillistä pääomaa koskevan **7 luvun** osana lainsäädäntö ammatillisesta koulutuksesta on tullut voimaan ja sosiaalipalvelujen hankintaa koskeva päätöslauselma on hyväksytty.

Liiketoimintaympäristöä koskevan **8 luvun** osana on hyväksytty pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskeva strategia ja toimintasuunnitelma sen toteuttamiseksi.

Osana hallinnon hajauttamista ja aluepolitiikkaa koskevaa **9 lukua** on hyväksytty tutkimus tarvittavista toimenpiteistä, joilla kunnille myönnetään oikeushenkilöllisyys, ja se on julkaistu Ukrainan yhteisöjen ja alueiden kehittämisestä vastaavan ministeriön verkkosivustolla.

Etenemissuunnitelma uusiutuvan energian lisämaksun erottamiseksi siirtotariffista on hyväksytty osana energia-alaa koskevaa **10 lukua**.

Kriittisten raaka-aineiden hallintaa koskevan **13 luvun** osana on julkaistu kriittisten raaka-aineiden louhintaa koskevien investointihankkeiden jatkumo, ja tuotannonjakosopimuksesta on käynnistetty ja julkaistu kansainvälinen tarjouskilpailu.

Pakollinen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisjärjestelmä on otettu uudestaan käyttöön osana vihreää siirtymää ja ympäristönsuojelua koskevaa **15 lukua**.

Tavoite 4.7

Tavoitteen nimi: Varojen takaisinperintä- ja hallinnointiviraston uudistamista koskevan lain voimaantulo
Asiaa koskeva uudistus/investointi: Uudistus 2. Oikeudellisen kehyksen parantaminen korruption torjunnan vaikuttavuuden lisäämiseksi
Rahoituslähde: Laina
Asiayhteys Neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä kuvattu tavoitetta 4.7 koskeva vaatimus: *"Varojen takaisinperintä- ja hallinnointiviraston uudistamista koskeva laki tulee voimaan. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:* — *viraston johtajan läpinäkyvä ja ansioihin perustuva valintamenettely, johon sisältyy uskottava ammattimaisuuden ja luotettavuuden arviointi;*

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/792, annettu 29 päivänä helmikuuta 2024, Ukrainan tukivälineen perustamisesta (EUVL L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

([2]) Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2025/2157, annettu 17 päivänä lokakuuta 2025, Ukraina-suunnitelman arvioinnin hyväksymisestä annetun täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2024/1447 muuttamisesta (EUVL L, 2025/2157, 27.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/2157/oj).

— *riippumaton ulkopuolinen suoriutumisen arviointijärjestelmä;*

— *läpinäkyvä menettely viraston määräysvallassa olevan takavarikoidun omaisuuden hoitamiseksi ja myymiseksi.*"

Tavoite 4.7 on 4 lukuun (Korruption ja rahanpesun torjunta) sisältyvän uudistuksen 2 täytäntöönpanon kolmas vaihe neljästä. Sitä edelsi tavoite 4.4 (Muutetun rikoslain ja rikosprosessilain voimaantulo) ja tavoite 4.6 (Varojen takaisinhankintastrategian 2023–2025 täytäntöönpanoa koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen), jotka saivat myönteisen arvion vuoden 2024 kolmannella neljänneksellä. Sitä seuraa tavoite 4.5 (jonka määräaika on vuoden 2026 toinen neljännes), joka koskee uuden korruptionvastaisen strategian ja valtion korruptiontorjuntaohjelman hyväksymistä vuoden 2025 jälkeiselle ajalle.

Toimitettu näyttö

1) Yhteenvetoasiakirja, jossa perustellaan asianmukaisesti, miten tavoite on toteutettu tyydyttävästi neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä esitettyjä vaatimuksia noudattaen,

2) jäljennös 18. kesäkuuta 2025 annetusta Ukrainan laista nro 4503-IX, joka koskee *korruptiosta ja muista rikoksista peräisin olevan omaisuuden havaitsemisesta, tutkimisesta ja hallinnasta vastaavan Ukrainan kansallisesta virastosta annetun lain muuttamista siltä osin kuin on kyse korruptiosta ja muista rikoksista peräisin olevien varojen havaitsemisesta, tutkimisesta ja hallinnasta vastaavan Ukrainan kansallisen viraston institutionaalisten valmiuksien vahvistamista ja varainhallintamekanismien parantamista.*

Analyysi

Ukrainan viranomaisten toimittamat perustelut ja aineellinen näyttö kattavat kaikki tavoitteen 4.7 osatekijät.

4 luvun (Korruption ja rahanpesun torjunta) uudistuksen 2 tavoitteena on vahvistaa keskeisiä korruptiontorjuntaelimiä ja virtaviivaistaa rikosoikeudellisia menettelyjä niiden tehokkuuden lisäämiseksi, myös korkean tason korruptiotapauksissa. Uudistuksessa puututaan myös hallinnon ja menettelytapojen puutteisiin varojen takaisinperinnässä ja hallinnoinnissa. Ukrainan parlamentti hyväksyi tätä varten 18. kesäkuuta 2025 lain nro 4503-IX. Lailla tehdään useita parannuksia varojen takaisinperintä- ja hallinnointiviraston (ARMA) hallinnointiin ja toimintaan. Laki tuli voimaan 30. heinäkuuta 2025.

Laissa säädetään viraston johtajan läpinäkyvästä ja ansioihin perustuvasta valintamenettelystä, johon sisältyy uskottava luotettavuuden ja ammattimaisuuden arviointi. Se sisältää pätevyys- ja luotettavuusvaatimukset sekä kriteerit, joiden perusteella tehtävään ei voida valita. Pätevyysvaatimuksiin kuuluu korkea-asteen oikeus- tai talousalan koulutus ja vähintään viiden vuoden soveltuva työkokemus. Laissa säädetään ARMAn johtajan valinnasta vastaavan komitean kokoonpanosta. Ukrainan ministerikabinetti nimittää kolme komitean kuudesta jäsenestä harkintansa mukaan ja loput kolme kansainvälisten avunantajien tekemien ehdotusten perusteella laaditusta yhteisestä ehdokasluettelosta. Komitea hyväksyy ja julkaisee menetelmät, joilla hakijoiden pätevyys ja luotettavuus arvioidaan. ARMAn johtaja nimitetään viideksi vuodeksi, ja hän voi toimia tässä tehtävässä vain yhden toimikauden ajan.

Laissa otetaan käyttöön riippumaton suoriutumisen ulkopuolisen arvioinnin järjestelmä. Laissa säädetään, että ARMAn tuloksellisuudesta tehdään riippumaton ulkoinen arviointi (tarkastus) vuoden kuluttua uuden johtajan nimittämisestä ja toinen arviointi kolmen vuoden kuluttua nimittämisestä. Ulkopuolinen arviointikomitea koostuu kolmesta jäsenestä, jotka ministerikabinetti nimittää kansainvälisten organisaatioiden ehdotusten pohjalta. Laissa vahvistetaan arviointikomitean jäsenten kelpoisuusvaatimukset ja säädetään, että jäsenten on toimittava riippumattomasti. Arviointikomitealla on oikeus tutustua ARMAn hallussa oleviin asiakirjoihin, ja se voi myös pyytää muita viranomaisia antamaan sille sen työn kannalta tarpeellisia tietoja. Arviointikomitea esittää perustellut päätelmät ARMAn toiminnan tuloksellisuudesta ja antaa suosituksia viraston työssä havaittujen puutteiden korjaamiseksi ja toiminnan tehostamiseksi.

Lailla tehdään useita parannuksia takavarikoitujen varojen hoito- ja myyntimenettelyyn. Siinä esitetään yleiset periaatteet, jotka koskevat varojen takavarikointia ja siirtämistä ARMAlle sekä niiden arvonmääritystä ja varastointia.

ARMA valtuutetaan laissa hoitamaan varoja niiden taloudellisen arvon säilyttämiseksi ja vahingoittumisen tai menettämisen riskien ehkäisemiseksi. Laissa vahvistetaan varainhoitajien oikeudet ja velvollisuudet ja säädetään, että ARMAn on laadittava hoitosuunnitelma sen johdolle siirretyistä varoista. Laki sisältää erityisiä säännöksiä tiettyjen omaisuusluokkien, kuten käteisvarojen, arvopapereiden ja kiinteistöjen, hoidosta. Laki sisältää myös säännöksiä takavarikoidun omaisuuden myynnistä huutokaupoissa digitaalisessa kaupankäyntijärjestelmässä.

Komission arviointi: Toteutettu tyydyttävästi

Tavoite 5.4

Tavoitteen nimi: Järjestämättömien lainojen selvittämisstrategian hyväksyminen

Asiaa koskeva uudistus/investointi: Uudistus 3. Järjestämättömien lainojen selvittämisen parantaminen

Rahoituslähde: Laina

Asiayhteys

Neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä kuvattu tavoitetta 5.4 koskeva vaatimus:

”*Hyväksytään EU:n käytäntöjen mukainen strategia järjestämättömien lainojen selvittämiseksi. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:*

— *järjestämättömien lainojen tunnistamista ja selvittämistä koskevien vakavaraisuusvaatimusten tiukentaminen*

— *järjestämättömiä lainoja koskevien tietojen ja muiden merkityksellisten markkinatietojen vaihto rahoituslaitosten ja valtion virastojen välillä järjestämättömien lainojen selvittämisen parantamiseksi*

— *mahdollisten esteiden tarkastelu ja toimenpiteiden kehittäminen järjestämättömien lainojen uudelleenjärjestelyä ja selvittämistä koskevan kehyksen parantamiseksi.*”

Tavoite 5.4 on 5 lukuun (Rahoitusmarkkinat) sisältyvän uudistuksen 3 täytäntöönpanon ensimmäinen vaihe. Sitä seuraa järjestämättömien lainojen selvittämisen parantamista koskevien säädösten voimaantuloa koskeva tavoite 5.5 (määräaika vuoden 2026 ensimmäinen neljännes).

Toimitettu näyttö

1) Yhteenvetoasiakirja, jossa perustellaan asianmukaisesti, miten tavoite on toteutettu tyydyttävästi neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä esitettyjä vaatimuksia noudattaen,

2) jäljennös 6. kesäkuuta 2024 hyväksytystä lainanannon kehittämisstrategiasta.

Analyysi

Ukrainan viranomaisten toimittamat perustelut ja aineellinen näyttö kattavat kaikki tavoitteen 5.4 osatekijät.

Luvun 5 (Rahoitusmarkkinat) uudistuksen 3 tavoitteena on parantaa järjestämättömien lainojen selvittämistä. Tätä varten Ukrainan rahoitusvakausneuvosto hyväksyi 6. kesäkuuta 2024 lainanannon kehittämisstrategian.

Strategialla pyritään luomaan lainanantoa helpottava lainsäädäntökehys, joka sisältää tietyt toimenpiteet ja täytäntöönpanoaikataulun järjestämättömien lainojen selvittämisen tehostamiseksi asiaa koskevien EU:n käytäntöjen, esimerkiksi maksukyvyttömyyttä ja velkojen perintää koskevien käytäntöjen, mukaisesti.

Strategiassa esitetään erityisesti toimenpiteitä, joilla pyritään vahvistamaan järjestämättömien lainojen kirjaamista ja selvittämistä koskevia vakavaraisuussääntöjä. Tähän sisältyy järjestämättömien lainojen määritelmän tarkentaminen erottamalla järjestämättömät saamiset ja maksukyvyttömyysaineisto toisistaan ja laajentamalla järjestämättömien omaisuuserien soveltamisala kattamaan arvoltaan alentuneet omaisuuserät, jotka eivät muodollisesti ole maksukyvyttömyystilassa. Muihin toimenpiteisiin sisältyy pankkien velvollisuus päivittää ja toimittaa järjestämättömien lainojen hoitamiseen ja selvittämiseen liittyvät strategiat.

Strategiaan kuuluu myös toimenpiteitä, joilla parannetaan järjestämättömiin lainoihin liittyvien tietojen ja muiden merkityksellisten markkinatietojen vaihtoa rahoituslaitosten ja valtion virastojen välillä järjestämättömien lainojen selvittämisen parantamiseksi. Näitä ovat muun muassa Ukrainan keskuspankin luottorekisterin toimintojen laajentaminen, pankkien ja muiden rahoitusmarkkinatoimijoiden valtion sähköisiin tietoresursseihin pääsyn laajentaminen, ehdotusten laatiminen järjestämättömien lainojen myyntiä koskevan tietojenvaihdon parantamiseksi sekä siihen liittyvät resursseihin pääsyä koskevat säännöt. Kaikkien näiden toimenpiteiden pitäisi parantaa järjestämättömien lainojen selvittämistä.

Lisäksi strategiassa tarkastellaan oikeudellisia ja menettelyllisiä esteitä ja esitetään toimenpiteitä, joilla parannetaan järjestämättömien lainojen uudelleenjärjestelyä ja selvittämistä koskevia puitteita. Tähän sisältyy järjestämättömien lainojen selvittämisen kannalta merkityksellisen lainsäädännön kehittäminen erityisesti muuttamalla maksukyvyttömyysmenettelyjä koskevaa Ukrainan säännöstöä konkurssipesän hoitajien valinnan ja valvonnan tehostamiseksi, konkurssiin asetettujen omaisuuserien myyntiä koskevien huutokauppamenettelyjen parantamiseksi ja ennaltaehkäisevistä uudelleenjärjestelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1023 ([1]) periaatteiden noudattamiseksi. Lisäksi olisi otettava käyttöön toimenpiteitä, joilla suojaudutaan vilpillisiltä käytännöiltä ja sopimattomalta vaikuttamiselta maksukyvyttömyysmenettelyissä, parannettava taloudellisia uudelleenjärjestelyä ja velkojen mitätöintiä koskevaa oikeudellista kehystä sekä kehitettävä velkojen perintää ja vakuuksien täytäntöönpanoa koskevaa sääntelyä.

Komission arviointi: Toteutettu tyydyttävästi

Tavoite 7.1

Tavoitteen nimi: Ammatillista koulutusta koskevan lainsäädännön voimaantulo

Asiaa koskeva uudistus/investointi: Uudistus 1. Ammatillisen koulutuksen parantaminen

Rahoituslähde: Laina

Asiayhteys

Neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä kuvattu tavoitetta 7.1 koskeva vaatimus:

”*Ammatillista koulutusta koskeva Ukrainan laki tulee voimaan. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:*

— *määritellään oikeudenmukaiset säännöt koulutuspalvelujen markkinoilla toimivien oppilaitosten toiminnalle ammatillisen koulutuksen alalla*

— *laajennetaan oppilaitosten institutionaalisia valmiuksia tarjota virallista ja epävirallista ammatillista koulutusta*

— *määritellään selkeästi ammatillisten oppilaitosten sekä kansallisten/paikallisten ja kansainvälisten sidosryhmien väliset suhteet inhimillisen pääoman kestävän kehityksen edistämiseksi Ukrainassa*.”

Tavoite 7.1 on 7 lukuun (Inhimillinen pääoma) sisältyvän uudistuksen 1 täytäntöönpanon ainoa vaihe.

Toimitettu näyttö

1) Yhteenvetoasiakirja, jossa perustellaan asianmukaisesti, miten tavoite on toteutettu tyydyttävästi neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä esitettyjä vaatimuksia noudattaen,

2) jäljennös 21. elokuuta 2025 annetusta Ukrainan laista nro 4575-IX, joka koskee ammattikoulutusta.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1023, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, ennaltaehkäiseviä uudelleenjärjestelyjä koskevista puitteista, veloista vapauttamisesta ja elinkeinotoiminnan harjoittamiskiellosta sekä toimenpiteistä uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen tehostamiseksi ja direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta (direktiivi uudelleenjärjestelystä ja maksukyvyttömyydestä) (EUVL L 172, 26.6.2019, s. 18http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1023/oj).

Analyysi

Ukrainan viranomaisten toimittamat perustelut ja aineellinen näyttö kattavat kaikki tavoitteen 7.1 osatekijät.

7 luvun (Inhimillinen pääoma) uudistuksen 1 tavoitteena on helpottaa siirtymistä ammatillisesta koulutuksesta työmarkkinoille, mikä tukee Ukrainan elpymistä ja parantaa ammatillisen koulutusjärjestelmän laatua. Ukrainan parlamentti hyväksyi tätä varten 21. elokuuta 2025 ammatillista koulutusta koskevan lain nro 4575-IX, joka tuli voimaan 12. syyskuuta 2025.

Laissa vahvistetaan oikeudenmukaiset säännöt ja kriteerit ammatillisen koulutuksen yksiköiden toiminnalle sekä selkeät menettelyt, joilla tutkinnot myönnetään opiskelijoille. Erityisesti käyttöön otetaan sisäinen ja ulkoinen laadunvarmistusjärjestelmä koulutuspalvelujen seurantaa varten. Ammatillisen koulutuksen yksiköiden on noudatettava i) koulutustoiminnan harjoittamista koskevia toimilupakriteerejä ja ii) uusia standardeja, jotka koskevat muun muassa keskeisiä oppimistuloksia ja tutkinnossa edellytettävää eurooppalaisen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmän (ECTS) opintopisteiden määrää.

Lailla uudistetaan ammatillisen koulutuksen järjestelmän organisatorista ja oikeudellista asemaa, mikä parantaa yleistä institutionaalista kehystä ja sekä virallisessa että epämuodollisessa koulutuksessa toimivien ammatillisen koulutuksen yksiköiden institutionaalisia valmiuksia. Lailla esimerkiksi vahvistetaan ammatillisen koulutuksen yksiköiden taloudellista riippumattomuutta ja annetaan niille myös mahdollisuus korottaa parhaiten suoriutuvien opettajiensa palkkoja. Lisäksi laissa määritellään selkeästi kunkin yksikön hallinnosta vastaavat elimet ja niiden vastuualueet. Niihin sisältyy esimerkiksi hallintoneuvostojen ja pedagogisten neuvostojen rooli.

Laissa säädetään selkeämmästä suhteesta niiden sidosryhmien välillä, jotka osallistuvat ammatillisen koulutuksen tarjoamiseen kansallisella ja paikallisella tasolla. Sen mukaan Ukrainan parlamentti on vastuussa ammatillista koulutusta koskevan valtion politiikan määrittelystä, kun taas sen täytäntöönpano on jaettu keskushallinnon toimeenpanoelinten ja paikallisten itsehallintoelinten kesken. Lailla perustetaan myös neuvoa-antavina eliminä toimivia alueellisia ammatillisen koulutuksen neuvostoja, jotka vastaavat ammatillista koulutusta koskevien alueellisten politiikkojen edistämisestä ja täytäntöönpanosta. Niissä toimii alueellisen ja paikallisen itsehallinnon edustajia, työnantajia ja niiden järjestöjä sekä ammatillisen koulutuksen yksiköiden edustajia. Kansainvälisellä tasolla laissa säädetään ammatillisen koulutuksen yksiköiden oikeudesta allekirjoittaa yhteistyösopimuksia kansainvälisten kumppaneiden kanssa ja luoda niihin yhteyksiä ammatillisen koulutuksen tarjoamiseksi.

Komission arviointi: Toteutettu tyydyttävästi

Tavoite 7.10

Tavoitteen nimi: Sosiaalipalvelujen hankintaa koskevan päätöslauselman hyväksyminen

Asiaa koskeva uudistus/investointi: Uudistus 8. Sosiaaliturvan parantaminen

Rahoituslähde: Laina

Asiayhteys

Neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä kuvattu tavoitetta 7.10 koskeva vaatimus:

”Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy päätöslauselman sosiaalipalvelujen ostamisesta valtion talousarviovaroin. Päätöslauselma on julkisen talouden kannalta neutraali, eikä se vaikuta millään tavoin Ukrainan velkakestävyyteen, ja siinä keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:

— *siirtyminen laitosten rahoittamisesta tulosperusteiseen sosiaalipalvelujen hankintamalliin,*

— *mekanismin käyttöönotto tiettyjen sosiaalipalvelujen ostamiseksi rekisteröidyiltä julkisilta ja yksityisiltä sosiaalipalvelujen tarjoajilta vakiintuneiden sosiaalipalveluihin sovellettavien normien ja kriteerien perusteella.”*

Tavoite 7.10 on 7 lukuun (Inhimillinen pääoma) sisältyvän uudistuksen 8 täytäntöönpanon ainoa vaihe.

Toimitettu näyttö

1) Yhteenvetoasiakirja, jossa perustellaan asianmukaisesti, miten tavoite on toteutettu tyydyttävästi neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä esitettyjä vaatimuksia noudattaen,

2) jäljennös 25. kesäkuuta 2025 päivätystä ministerikabinetin päätöslauselmasta nro 764 vammaisten lasten kokonaisvaltaiseen kehittämiseen ja hoitoon tähtäävän sosiaalipalvelun hankkimista koskevan pilottihankkeen toteuttamisesta.

Analyysi

Ukrainan viranomaisten toimittamat perustelut ja näyttö kattavat kaikki tavoitteen 7.10 osatekijät.

7 luvussa olevan (Inhimillinen pääoma) uudistuksen 8 tavoitteena on parantaa julkisten sosiaalipalvelujen tarjontaa ottamalla käyttöön mekanismeja tiettyjen palvelujen ostamiseksi rekisteröidyiltä palveluntarjoajilta. Ministerikabinetti hyväksyi 25. kesäkuuta 2025 tätä varten päätöslauselman nro 764, jolla uudistetaan sosiaalipalvelujen hankintajärjestelmää.

Päätöslauselmalla muutetaan vammaisille lapsille tarkoitettujen sosiaalipalvelujen rahoitus- ja toteutustapaa. Tarkoitus on siirtyä rahoituslaitoksista tulosperusteiseen hankintamalliin riippumatta siitä, mitä palveluja tarjotaan. Uudessa mallissa rahoitusta saavien palveluntarjoajien on saavutettava vähintään 85 prosentin osallistumisaste kolmen kuukauden aikana ja varmistettava, että apua tarvitseville lapsille annetaan johdonmukaista ja tehokasta tukea.

Mallilla pyritään varmistamaan tiukat vaatimukset ja vastuuvelvollisuus, sillä siinä otetaan käyttöön selkeisiin normeihin ja kriteereihin perustuva järjestelmä, johon ainoastaan pätevät julkiset ja yksityiset palveluntarjoajat voivat osallistua. Näin parannetaan tarjottavien palvelujen yleistä laatua ja pyritään vastaamaan yhteisön tarpeisiin, kun pätevyystaso on varmennettu. Malli on kaiken kaikkiaan julkisen talouden kannalta neutraali, eikä se vaikuta Ukrainan velkakestävyyteen.

Komission arviointi: Toteutettu tyydyttävästi

Tavoite 8.4

Tavoitteen nimi: Pk-yritysstrategian ja sen toteuttamista koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen

Asiaa koskeva uudistus/investointi: Uudistus 3. Rahoituksen saanti ja markkinoille pääsy

Rahoituslähde: Laina

Asiayhteys

Neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä kuvattu tavoitetta 8.4 koskeva vaatimus:

”Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy päätöslauselman pk-yritysstrategiasta ja toimintasuunnitelmasta sen toteuttamiseksi. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:

— *markkinoille pääsy*

— *rahoituksen ja muiden resurssien saatavuus*

— *tiedon saatavuus.”*

Tavoite 8.4 on 8 lukuun (Liiketoimintaympäristö) sisältyvän uudistuksen 3 täytäntöönpanon ensimmäinen vaihe. Uudistus 3 sisältää lisävaiheen 8.5, joka on määrä toteuttaa vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä ja jonka tarkoituksena on saattaa voimaan lainsäädäntö ulkoisiin verkkoihin pääsyn yksinkertaistamiseksi.

Toimitettu näyttö

1) Yhteenvetoasiakirja, jossa perustellaan asianmukaisesti, miten tavoite on toteutettu tyydyttävästi neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä esitettyjä vaatimuksia noudattaen,

2) jäljennös 30. elokuuta 2024 päivätystä ministerikabinetin päätöslauselmasta nro 821-r, joka koskee pienten ja keskisuurten yritysten elvytystä, kestävää kehitystä ja digitalisaatiota koskevan strategian hyväksymistä vuoteen 2027 saakka ja sen täytäntöönpanoa vuosina 2024–2027 koskevan toimenpidesuunnitelman hyväksymistä,

3) jäljennös hyväksytystä pienten ja keskisuurten yritysten elvytystä, kestävää kehitystä ja digitalisaatiota koskevasta strategiasta vuoteen 2027 saakka, johon sisältyy operatiivinen toimintasuunnitelma vuosiksi 2024–2027 kyseisen strategian panemiseksi täytäntöön 30. elokuuta 2024 annetun päätöslauselman nro 821-r liitteenä.

Analyysi

Ukrainan viranomaisten toimittamat perustelut ja aineellinen näyttö kattavat kaikki tavoitteen 8.4 osatekijät.

Uudistuksen 3 tavoitteena on vahvistaa hallituksen politiikkaa, jolla kehitetään ja tuetaan pk-yrityksiä. Ministerikabinetti hyväksyi tämän vuoksi strategian ja sen operatiivisen toimintasuunnitelman 30. elokuuta 2024 päätöslauselmallaan nro 821-r.

Strategiassa esitetään yleinen tavoite rakentaa uudelleen ja kasvattaa pk-sektoria sodan aikana ja sen jälkeen luomalla edellytykset kestävälle kehitykselle, arvonmuodostukselle, digitaalisten välineiden käyttöönotolle ja helpommalle rahoituksen saannille, jotta ukrainalaiset yritykset voivat kilpailla kotimaassa ja kansainvälisillä markkinoilla.

Jotta voidaan arvioida edistymistä näiden päämäärien saavuttamisessa, asiakirjassa luetellaan joitakin tavoitteita, jotka on saavutettava vuoteen 2027 mennessä. Näitä ovat esimerkiksi pk-yritysten osuuden nostaminen 74 prosenttiin bruttoarvonlisäyksestä ja niiden myynnin nostaminen 10,65 biljoonaan Ukrainan hryvniaan. Strategia on selkeästi linjassa EU:n liittymisvaatimusten ja OECD:n pk-yrityksiä koskevien suositusten kanssa, ja sen pitäisi parantaa markkinoille pääsyä ja rahoituksen ja osaamisen saatavuutta.

Strategia muunnetaan toimintasuunnitelmassa 86 numeroiduksi toimenpiteeksi, jotka 15 ministeriön ja 9 erityisviraston on määrä toteuttaa vuoden 2027 loppuun mennessä. Toimenpiteet on jaettu neljään pilariin.

i) Liiketoimintaympäristö ja rahoitus: edullisten lainojen järjestelmän (”5–7–9 prosenttia”) laajentaminen, eRobota-ohjelman avustusten laajentaminen, sotariskivakuutusjärjestelmästä säätäminen ja kansallisen digitaalisen factoring-alustan käyttöönotto.

ii) Innovointi sekä digitaalinen ja vihreä siirtymä: sähköisen laskutuksen ja pikamaksujen käyttöönotto, sähköisten arvosetelien tarjoaminen pilvipalveluja ja kyberturvallisuusvälineitä varten, hiilijalanjälkilaskurin luominen verkkoon pk-yrityksiä varten ja EU:n ympäristöpolitiikan sääntöjen mukaisten etuuskohteluun perustuvien luottolimiittien käyttöönotto.

iii) Inhimillinen pääoma ja osallisuus: harjoittelu- ja opiskelujaksoja yhdistelevän koulutusmallin ohjelmien perustaminen, maasta muuttaneiden paluukannustimet ja räätälöity rahoitus/koulutus naisille, nuorille, sotaveteraaneille, maan sisällä siirtymään joutuneille, yli 50-vuotiaille ja vammaisille henkilöille.

iv) Kilpailukyky ja vienti: vientitakuulaitoksen laajentaminen, Made in Ukraine -brändin markkinointi ja pk-yritysten liittyminen Enterprise Europe Network -verkostoon ja muihin EU:n foorumeihin.

Komission arviointi: Toteutettu tyydyttävästi

Tavoite 9.2

Tavoitteen nimi: Tarvittavista toimenpiteistä oikeushenkilöllisyyden myöntämiseksi kunnille tehdyn selvityksen hyväksyminen ja julkaiseminen Ukrainan kuntien, alueiden ja infrastruktuurin kehittämisestä vastaavan ministeriön verkkosivustolla
Asiaa koskeva uudistus/investointi: Uudistus 1. Hallinnon hajauttamisen edistäminen
Rahoituslähde: Laina
Asiayhteys Neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä kuvattu tavoitetta 9.2 koskeva vaatimus: *"Ukrainan kuntien, alueiden ja infrastruktuurin kehittämisestä vastaavan ministeriön verkkosivustolla julkaistaan tulokset selvityksestä, joka on tehty mahdollisuudesta myöntää kunnille oikeushenkilöllisyys."* Tavoite 9.2 on 9 lukuun (hallinnon hajauttaminen ja aluepolitiikka) sisältyvän uudistuksen 1 täytäntöönpanon ainoa vaihe. Uudistus 1 sisältää lisävaiheen 9.3, joka on määrä toteuttaa vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä ja jonka tarkoituksena on saattaa voimaan muutokset Ukrainan paikallisesta itsehallinnosta annettuun lakiin.
Toimitettu näyttö 1) Yhteenvetoasiakirja, jossa perustellaan asianmukaisesti, miten tavoite on toteutettu tyydyttävästi neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä esitettyjä vaatimuksia noudattaen, 2) kopio tutkimuksesta (monografia) *Community as a Legal Entity of Public Law: Ukraine in the Context of European and International Experience*, julkaistu Ukrainan kuntien, alueiden ja infrastruktuurin kehittämisestä vastaavan ministeriön verkkosivustolla osoitteessa https://mindev.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/monograph-ua.pdf.
Analyysi Ukrainan viranomaisten toimittamat perustelut ja aineellinen näyttö kattavat kaikki tavoitteen 9.2 osatekijät. Uudistuksen 1 tavoitteena on luoda puitteet valtion paikallishallinnon muuttamiseksi prefektuurityyppisiksi viranomaisiksi ja varmistaa toimivallan parempi jako paikallishallinnon ja toimeenpanoviranomaisten välillä. Tutkimus Community as a Legal Entity of Public Law: Tutkimus *Community as a Legal Entity of Public Law: Ukraine in the Context of European and International Experience* julkaistiin kuntien ja alueiden kehittämisestä vastaavan ministeriön (ministeriö nimettiin uudelleen syyskuussa 2024) virallisella verkkosivustolla kesäkuussa 2025. Tutkimuksessa analysoidaan muiden valtioiden kokemuksia yhteisöjen oikeushenkilöllisyyden määrittämisestä. Näitä ovat myös EU:n jäsenvaltioiden, kuten Saksan, Puolan ja Ranskan, kokemukset. Siinä analysoidaan yhteisön käsitettä julkisoikeudellisena oikeushenkilönä Ukrainan lainsäädännön suhteen Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjassa vahvistettujen paikallisen itsehallinnon periaatteiden täytäntöönpanon yhteydessä. Tutkimuksen mukaan yhteisöjen tunnustaminen julkisoikeudellisiksi oikeushenkilöiksi on ratkaisevan tärkeää, jotta Ukraina voi saattaa päätökseen hallinnon hajauttamista koskevan uudistuksensa. Tutkimuksessa annetaan ohjeita, miten yhteisöille myönnetään oikeushenkilöllisyys, ja analysoidaan tarvittavia muutoksia Ukrainan perustuslakiin ja tähän tarvittavaa voimassa olevaa lainsäädäntöä.
Komission arviointi: Toteutettu tyydyttävästi

Tavoite 10.4

Tavoitteen nimi: Uusiutuvan energian lisämaksun erottamista siirtotariffista koskevan etenemissuunnitelman hyväksyminen
Asiaa koskeva uudistus/investointi: Uudistus 2. Parannettu sääntelykehys uusiutuvan energian lisäämiseksi ja energiajärjestelmän vakaan toiminnan varmistamiseksi
Rahoituslähde: Laina
Asiayhteys Neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä kuvattu tavoitetta 10.4 koskeva vaatimus: *”Etenemissuunnitelman hyväksyminen uusiutuvan energian lisämaksun erottamiseksi siirtotariffista sekä tarvittavien säädösten ja toteuttamisedellytysten määrittely.”* Tavoite 10.4 on toinen vaihe luvun 10 (energia-ala) uudistuksen 2 ”Parannettu sääntelykehys uusiutuvan energian lisäämiseksi ja energiajärjestelmän vakaan toiminnan varmistamiseksi” täytäntöönpanossa. Uudistuksessa 2 on kaksi lisävaihetta. Tavoite 10.2 koskee uusiutuvan energian markkinaperusteisen kehyksen käyttöönottoa, ja se on määrä toteuttaa vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä. Tavoite 10.3 koskee uusiutuvaan energiaan tehtävien investointien lupamenettelyjen parantamista koskevan lainsäädännön voimaantuloa, ja se on määrä toteuttaa vuoden 2026 kolmannella neljänneksellä.
Toimitettu näyttö 1) Yhteenvetoasiakirja, jossa perustellaan asianmukaisesti, miten tavoite on toteutettu tyydyttävästi neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä esitettyjä vaatimuksia noudattaen, 2) jäljennös 25. kesäkuuta 2025 päivätystä ministerikabinetin päätöslauselmasta nro 612-r, joka koskee uusiutuvan energian lisämaksun erottamista sähkönsiirtopalvelujen tariffista koskevan etenemissuunnitelman ja tähän liittyvän vuosien 2025 ja 2026 etenemissuunnitelman hyväksymistä.
Analyysi Ukrainan viranomaisten toimittamat perustelut ja aineellinen näyttö kattavat kaikki tavoitteen 10.4 osatekijät. Uudistuksen 2 tavoitteena on lisätä uusiutuvan energian osuutta Ukrainan energialähteistä. Tätä varten Ukrainan ministerikabinetti hyväksyi 25. kesäkuuta 2025 päätöslauselmalla nro 612-p etenemissuunnitelman, jolla edistetään uusiutuvan energian käyttöönoton hallinnoinnin parantamista siten, että uusiutuvien energialähteiden lisämaksu erotetaan siirtotariffista. Etenemissuunnitelma on ratkaisevan tärkeä askel kohti avoimemman ja markkinaperusteisemman mallin luomista uusiutuvan energian rahoittamiselle Ukrainassa. Uusiutuvien energialähteiden lisämaksu oli aiemmin merkittävä osa siirtotariffia, ja suuri osa tariffin tuloista oli tarkoitettu uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön maksamiseen. Etenemissuunnitelmassa hahmotellaan vaiheittainen siirtyminen uuteen järjestelmään. Suunnitelmassa vahvistetaan asteittainen eriyttäminen siten, että nykyisiin ja uusiin uusiutuvan energian tuottajiin sovelletaan toisistaan poikkeavia sääntöjä. Nykyisille uusiutuvan energian tuottajille maksettavat maksut kuuluvat edelleen siirtotariffin piiriin 1. tammikuuta 2030 asti. Uusille uusiutuvan energian tuottajille, myös nk. vihreiden huutokauppojen voittajille, maksetaan 1. heinäkuuta 2026 alkaen erillinen lisämaksu. Tämä on keskeinen muutos, jolla pyritään varmistamaan aiempaa avoimempi ja riippumattomampi rahoitusmekanismi uusille hankkeille.

Etenemissuunnitelmassa luetellaan tarvittavat lainsäädäntömuutokset. Ensinnäkin sähkömarkkinalakia, joka on Ukraina-suunnitelman keskeinen tavoite, on muutettava lisämaksun erottamiseksi kokonaan. Toiseksi energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallinen sääntelyviranomainen (NEURC) on valtuutettu laatimaan tarvittavaa sekundaarilainsäädäntöä, muun muassa hyväksymään menetelmät uusiutuvien energialähteiden lisämaksun laskemiseksi sekä muutokset siirtotariffin laskentamenetelmään, siirtojärjestelmää koskevaan säännöstöön (TSC) ja vähittäismarkkinoita koskeviin sääntöihin, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä uusien sääntöjen käytännön täytäntöönpanon kannalta.

Komission arviointi: Toteutettu tyydyttävästi

Tavoite 13.3

Tavoitteen nimi: Kriittisten raaka-aineiden louhintaa koskevien investointihankkeiden jatkumon julkaiseminen

Asiaa koskeva uudistus/investointi: Uudistus 2. Hallintomenettelyjen kehittäminen

Rahoituslähde: Laina

Asiayhteys

Neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä kuvattu tavoitetta 13.3 koskeva vaatimus:

Julkaistaan kriittisten raaka-aineiden louhintaa koskevien investointihankkeiden jatkumo.

Tavoite 13.3 on toinen 13 luvun (Kriittisten raaka-aineiden hallinta) uudistuksen 2 ”Hallintomenettelyjen kehittäminen” täytäntöönpanon kahdesta vaiheesta, jotka on määrä toteuttaa vuoden 2025 toisella neljänneksellä. Toinen vaihe on 13.4, joka kuuluu myös nykyiseen maksuerään. Uudistuksessa 2 on yksi lisävaihe 13.5, joka on määrä toteuttaa vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä ja joka on jo saanut myönteisen arvion neljännen erän yhteydessä.

Toimitettu näyttö

1) Yhteenvetoasiakirja, jossa perustellaan asianmukaisesti, miten tavoite on toteutettu tyydyttävästi neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä esitettyjä vaatimuksia noudattaen,
2) jäljennös kriittisten raaka-aineiden louhintaa koskevista investointihankkeista, julkaistu Ukrainan geologian tutkimuslaitoksen verkkosivustolla:

https://www.geo.gov.ua/wp-content/uploads/presentations/ukr/investicijnij-atlas-nadrokoristuvacha-strategichni-ta-kritichni-minerali.pdf

Analyysi

Ukrainan viranomaisten toimittamat perustelut ja aineellinen näyttö kattavat kaikki tavoitteen 13.3 osatekijät.

Uudistuksen 2 tavoitteena on optimoida menettely ja vähentää mahdollisten sijoittajien hallinnollista taakkaa. Päätavoitteena on lisätä läpinäkyvyyttä, nopeutta ja kustannustehokkuutta uusien investointipäätösten edistämiseksi.

Kriittisten raaka-aineiden louhintaan liittyvien investointihankkeiden suunnitelma julkaistaan geologisen tutkimuslaitoksen virallisella verkkosivustolla:https://www.geo.gov.ua/en/critical-raw-materials.

Asiakirjassa esitetään suunnitteilla olevat investointimahdollisuudet, jotka liittyvät mineraalien louhintaan Ukrainassa, myös kriittisten raaka-aineiden esiintymistä, joihin voidaan myöntää toimilupia sähköisissä huutokaupoissa ja tuotannonjakosopimuksia koskevissa tarjouskilpailuissa. Asiakirja sisältää yleiskatsauksen esiintymistä ja erilaisista toimitusketjuista sekä kriittisiä raaka-aineita koskevista strategioista EU:ssa.

Siinä esitetään myös kartta kriittisistä raaka-aineista Ukrainassa, lyhyt kuvaus vapaista esiintymistä, QR-koodit, joiden avulla saadaan yksityiskohtaisempia tietoja, toimiluvat ja luettelo mahdollisista strategisista sijoittajista erityyppisiä kriittisiä raaka-aineita koskevissa investointihankkeissa.

Yleisesti ottaen tässä asiakirjassa korostetaan Ukrainan pyrkimyksiä lisätä maan houkuttelevuutta kriittisiin raaka-aineisiin tehtävien investointien kannalta.

Komission arviointi: Toteutettu tyydyttävästi

Tavoite 13.4

Tavoitteen nimi: Tuotannonjakosopimusta koskevien kansainvälisten tarjouskilpailujen käynnistäminen niiden läpinäkyvyydestä huolehtien

Asiaa koskeva uudistus/investointi: Uudistus 2. Hallintomenettelyjen kehittäminen

Rahoituslähde: Laina

Asiayhteys

Neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä kuvattu tavoitetta 13.4 koskeva vaatimus:

Tuotannonjakosopimusta koskevat kansainväliset tarjouskilpailut käynnistetään ja julkaistaan käyttäen hallituksen hyväksymiä mallisopimusehtoja. Varmistetaan tuotannonjakosopimuksia koskevien tarjouskilpailujen ja sopimusten läpinäkyvyys asettamalla sopimusehdot avoimesti saataville.

Tavoite 13.4 on toinen 13 luvun (Kriittisten raaka-aineiden hallinta) uudistuksen 2 ”Hallintomenettelyjen kehittäminen” täytäntöönpanon kahdesta vaiheesta, jotka on määrä toteuttaa vuoden 2025 toisella neljänneksellä. Toinen vaihe on 13.3, joka kuuluu myös nykyiseen maksuerään. Uudistuksessa 2 on yksi lisävaihe 13.5, joka on määrä toteuttaa vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä ja joka on jo saanut myönteisen arvion neljännen erän yhteydessä.

Toimitettu näyttö

1) Yhteenvetoasiakirja, jossa perustellaan asianmukaisesti, miten tavoite on toteutettu tyydyttävästi neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä esitettyjä vaatimuksia noudattaen,

2) jäljennös 30. kesäkuuta 2025 pidetyn yksiköiden välisen tuotannonjakosopimusta käsittelevän komitean kokouksesta tehdystä pöytäkirjasta N:o 62, jolla hyväksytään tuotannonjakosopimuksen malli,

3) jäljennös 30. kesäkuuta 2025 pidetyn yksiköiden välisen tuotannonjakosopimusta käsittelevän komitean hyväksymästä tuotannonjakosopimuksen mallista,

4) jäljennös 14. heinäkuuta 2025 päivätystä Ukrainan ministerikabinetin päätöslauselmasta nro 845, *joka koskee strategisesti ja kriittisesti tärkeiden mineraalien ja komponenttien luetteloiden ja strategisesti ja/tai kriittisesti tärkeiden maanalaisten maapalstojen luetteloiden hyväksymistä,*

5) jäljennös 27. elokuuta 2025 päivätystä Ukrainan ministerikabinetin päätöslauselmasta nro 1059, *joka koskee tarjouskilpailua Dobran esiintymästä louhittaviin ja rikastettaviin metallimineraaleihin liittyvän tuotannonjakosopimuksen tekemistä,*

6) jäljennös valtion virallisesta lehdestä nro 187 (8112), s. 39, tarjouskilpailun järjestämistä koskevan ilmoituksen julkaiseminen, päivätty 12. syyskuuta 2025.

Analyysi

Ukrainan viranomaisten toimittamat perustelut ja aineellinen näyttö kattavat kaikki tavoitteen 13.4 osatekijät.

Uudistuksen 2 tavoitteena on optimoida menettely ja vähentää mahdollisten sijoittajien hallinnollista taakkaa. Päätavoitteena on lisätä läpinäkyvyyttä, nopeutta ja kustannustehokkuutta uusien investointipäätösten edistämiseksi.

Hallitustenvälinen tuotannonjakosopimusta käsittelevä komitea hyväksyi tuotannonjakosopimuksen mallin 30. kesäkuuta 2025. Tuotannonjakosopimuksen mallin on tarkoitus toimia perustana Ukrainan hallituksen ja sijoittajien välisille sopimuksille. Ministerineuvosto hyväksyi 14. heinäkuuta 2025 päätöslauselman nro 845, joka sisältää luettelot strategisesti ja kriittisesti tärkeistä mineraaleista sekä luettelon strategisesti ja/tai kriittisesti tärkeistä maanalaisista maapalstoista (mineraaliesiintymät), jotka annetaan käytettäviksi tuotannonsopimuksen tekemiseen liittyvässä tarjouskilpailumenettelyssä.

Tuotannonjakosopimusta käsittelevä komitea on päättänyt käynnistää tarjouskilpailun Dobra-esiintymän sisällä louhittavien metallimineraalien jakamista koskevan sopimuksen tekemisestä. Tämä vahvistettiin ministerineuvoston päätöslauselmalla nro 1059. Tarjouskilpailu julkaistiin 12. syyskuuta 2025.

Yleisesti ottaen tuotannonjakosopimuksen mallin ja päätöslauselman nro 845 hyväksyminen tuo esiin Ukrainan sitoutumisen sellaisen selkeän sääntelykehyksen luomiseen, jolla pyritään houkuttelemaan ulkomaisia investointeja kriittisiin raaka-aineisiin. Kun Ukraina yksilöi ja kilpailuttaa kriittisten mineraalien maanalaiset maapalstat, siitä tulee ennakoiva toimija maailmanlaajuisille kriittisten raaka-aineiden markkinoille. Näin pyritään lisäämään sijoittajien luottamusta ja sovittamaan kansalliset tavoitteet kansainvälisiin sijoitusstandardeihin.

Komission arviointi: Toteutettu tyydyttävästi

Tavoite 15.6

Tavoitteen nimi: Pakollisen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisjärjestelmän uudelleen käyttöön ottaminen

Asiaa koskeva uudistus/investointi: Uudistus 3. Hiilen hinnoittelun markkinamekanismit

Rahoituslähde: Laina

Asiayhteys

Neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä kuvattu tavoitetta 15.6 koskeva vaatimus:

”Pakollinen hiilidioksidipäästöjen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisjärjestelmä otetaan uudelleen käyttöön nykyisen lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvissa laitoksissa, lukuun ottamatta laitoksia, jotka eivät kuulu valvonnan piiriin tai jotka ovat tuhoutuneet tai jotka sijaitsevat tilapäisesti miehitetyillä alueilla tai jotka ovat virallisesti ilmoittaneet tuotannon keskeyttämisestä.”

Tavoite 15.6 on 15 lukuun (Vihreä siirtymä ja ympäristönsuojelu) sisältyvän hiilen hinnoitteluun liittyviä markkinamekanismeja koskevan uudistuksen 3 täytäntöönpanon kahdesta vaiheesta ensimmäinen, ja se on määrä toteuttaa vuoden 2025 toisella neljänneksellä. Ensimmäinen tavoite 15.5, joka koskee kasvihuonekaasujen kansallisen päästökauppajärjestelmän perustamista koskevan toimintasuunnitelman hyväksymistä, on jo toteutettu tyydyttävästi.

Toimitettu näyttö

1) Yhteenvetoasiakirja, jossa perustellaan asianmukaisesti, miten tavoite on toteutettu tyydyttävästi neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteessä esitettyjä vaatimuksia noudattaen,
2) jäljennös 8. tammikuuta 2025 annetusta laista nro 4187-IX, joka koskee tiettyjen hiilidioksidipäästöjen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisjärjestelmän uudelleen käyttöön ottamista koskevien Ukrainan lakien muuttamista.

Analyysi

Ukrainan viranomaisten toimittamat perustelut ja aineellinen näyttö kattavat kaikki tavoitteen 15.6 osatekijät.

Uudistuksen 3 tavoitteena on edistää hiilen hinnoittelua koskevien markkinamekanismien kehittämistä ja erityisesti varmistaa asianmukainen tiedonkeruu päästökaupan käynnistämiseksi Ukrainassa. Ukrainan parlamentti antoi 8. tammikuuta 2025 laista nro 4187-IX, joka koskee tiettyjen hiilidioksidipäästöjen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisjärjestelmän uudelleen käyttöön ottamista koskevien Ukrainan lakien muuttamista. Laki tuli voimaan 1. helmikuuta 2025.

Sillä tehdään kasvihuonekaasupäästöjen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisjärjestelmästä jälleen pakollinen vuonna 2021 toimintansa aloittaneissa laitoksissa. Tällaiset pakolliset vaatimukset keskeytettiin sotatilalain säätämisen vuoksi Venäjän helmikuussa 2022 tekemän täysimittaisen hyökkäyksen jälkeen. Tarkkailu-, raportointi- ja todentamisjärjestelmä on edellytys päästökauppajärjestelmän täytäntöönpanolle, ja se edellyttää, että kasvihuonekaasupäästöjä tuottavien ja mahdollisesti tuottavien laitosten toiminnanharjoittajat noudattavat tiettyjä velvoitteita.

Järjestelmä kattaa tällä hetkellä 11 päästökauppajärjestelmän toimintotyyppiä. Yhteinen rekisteri on järjestelmä, jolla tarkkailu-, raportointi- ja todentamisjärjestelmä pannaan täytäntöön. Sitä ollaan parhaillaan digitalisoimassa. Soveltamisalaan kuuluvien yhteisöjen on toimitettava kasvihuonekaasupäästöjä koskeva todennettu vuosikertomus seuraavan vuoden maaliskuuhun mennessä (raportointi). Ukrainan kansallisen akkreditointiviraston akkreditoiman tarkastajan, joka on kolmas osapuoli, on todennettava kasvihuonekaasupäästöjä koskeva raportti (todentaminen). Lain mukaan väliaikaisesti miehitetyt alueet, valvomattomat laitokset ja tuhotut laitokset on vapautettu velvoitteista.

Komission arviointi: Toteutettu tyydyttävästi